

Meer inclusief onderwijs beter leerprestaties

Droom jij ervan om je school inclusiever te maken? Dan moet je echt een keer in Newham zijn geweest. In deze arme, multiculturele gemeente in de regio London staan ze voor gigantische uitdagingen en toch doen ze zeker één ding goed: er zijn nauwelijks scholen voor speciaal onderwijs. Inclusie-expert en reis leider Alfons Timmerhuis vertelt hoe dat zo gekomen is en waarom je de nieuwste studiereis van AVS niet mag missen.

TEKST WINNIE LAFEBER

“**N**ewham heeft een traditie als het gaat om inclusief onderwijs”, begint Alfons Timmerhuis.

“In 1984 stelde gemeenteraadslid Linda Jordan, moeder van een kind met het Down Syndroom, een manifest op om het onderwijs in Newham zo inclusief mogelijk te maken. In 1986 ging de gemeente akkoord en sloot zes van de acht scholen voor speciaal onderwijs. De leerlingen en

medewerkers kregen een plek op een van de vijftien *resourced* scholen. Deze reguliere scholen ontvangen extra faciliteiten, zoals een snoezel- of therapieruimte en extra personeel, om onderwijs te kunnen bieden aan kinderen die extra zorg en aandacht nodig hebben. In de jaren die volgden, namen ook reguliere scholen steeds meer leerlingen met een beperking en stoornis op. Newham is de meest inclusieve gemeente van Engeland als het gaat om alle vormen van diversiteit. Dus ook als het aankomt op gender of huidskleur.”

“In Nederland zetten we nu stappen richting inclusief onderwijs, maar een goed beeld van wat dat echt inhoudt, ontbreekt”, is de ervaring van Timmermans. “Dat beeld geeft Newham en óók wat dat vraagt van schoolleiders. Echt elke school daar heeft leerlingen met een beperking of stoornis, zoals autisme, ernstige verstandelijke beperkingen en doofheid. Dat kom je in Nederland niet tegen.”

Geen spoorboekje

Timmermans: “Leerlingen met een extra zorgvraag worden zichtbaar geaccepteerd. Ze voelen zich thuis, nemen deel aan de groepsprocessen en volgen hetzelfde curriculum in de school, zo nodig met een aangepaste leerlijn. Dit vraagt van de schoolleider een bepaalde visie op onderwijs. Die moet je faciliteren.

Daarnaast zet je als directeur in op de ontwikkeling van een schoolcultuur die daarbij past. Directeuren die met AVS naar Engeland afreizen, ontdekken hoe belangrijk de cultuur van een school is voor inclusief onderwijs. Ze proeven en zien hoe de cultuur daar is. Leerkrachten vinden het bijvoorbeeld heel vanzelfsprekend dat zij ook verantwoordelijk zijn voor deze leerlingen.”

Volgens Timmerhuis is de aanpak in Newham niet één-op-één te kopiëren naar de Nederlandse situatie. Daarvoor zijn de verschillen te groot. Eén belangrijk verschil is bijvoorbeeld dat Engelse leerkrachten niet met vaste lesmethodes werken. “Er ligt geen ‘spoorboekje’ klaar. Ze bereiden de lessen voor vanuit gedetailleerde doelen en bedenken hoe *alle* leerlingen deze doelen kunnen bereiken.”

Gouden driehoek

Zeg je inclusief onderwijs, dan halen ze er in Newham de drie zijden van ‘de gouden driehoek’ bij: *attitude, skills en resources*. Timmermans: “Inclusie bereik je alleen als je aan al deze gebieden tegelijk werkt. Bij *attitude* (cultuur) straalt je uit: ‘deze school is voor iedereen’. Het is niet de vraag: past

“Een goed beeld van wat inclusie echt inhoudt, ontbreekt bij ons”

Alfons Timmerhuis

dit kind hier? Nee, de vraag is: *hoe* maak je de school passend voor dit kind? Bij *skills* draait het om de vaardigheden van de leerkracht. Bij *resources* gaat het bijvoorbeeld om meer handen in de klas, extra materialen en speciale ruimtes.” Ook in de scholen die niet als *resourced schools* te boek staan, zijn veel ondersteunende materialen aanwezig. Een *inclusion manager* (een soort intern begeleider) coördineert de ondersteuning en maakt deel uit van het managementteam.”

Meer handen in de klas?

In Nederland hoor je vaak dat meer handen in de klas nodig zijn of dat meer expertise een bepalende factor is om inclusief onderwijs te laten slagen. “In Newham heeft elke klas minimaal twee mensen: een leerkracht en een *teacher assistant*. Een *teacher assistant* is een intern opgeleide onderwijsassistent, die minder hoog is opgeleid dan bij ons. Het grote aantal handen in de klas lijkt mooi, maar het kunnen er ook teveel worden. Al deze aandacht kan kinderen minder snel zelfstandig maken en het belemmert soms het eigen initiatief van de leerlingen.” Maar hoe ‘doen’ de kinderen het op zo’n inclusieve school? “Inclusie hoeft hogere leeropbrengsten niet in de weg hoeft te staan. In het verleden behoorde Londen tot de slechts scorende regio’s in Engeland, nu tot de best scorende. Ook in Newham staat inclusie goede resultaten niet in de weg.” ←

Alfons Timmerhuis is adviseur op het gebied van passend en inclusief onderwijs en begeleidt de nieuwe AVS Studiereis naar Engeland.

Op avs.nl/reizen vind je meer informatie over deze en andere studiereizen.

